

พ้นจากยุคปัจจุบันอันชั่วร้าย “ในพระคริสต์”: ความรอดในจดหมายกาลาเทีย

Liberation from the Present Evil Age “In Christ”: Pauline Soteriology in the Epistle to the Galatians.

วิทยา พุทธรักษา

* วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ

Witthaya Phuttharaksa

* McGilvary College of Divinity, Payap University.

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 20 กุมภาพันธ์ 2566

* แก้ไข 28 มีนาคม 2566

* ตอบรับบทความ 5 เมษายน 2566

บทคัดย่อ

โดยทั่วไปนักวิชาการพระคัมภีร์มักอธิบายความรอดในจดหมายกาลาเทียตามมุมมองทางนิติศาสตร์เป็นหลัก อย่างไรก็ตามมีนักวิชาการพระคัมภีร์ส่วนหนึ่งชี้ให้เห็นว่าเปาโลได้นำเสนอความรอดในจดหมายฉบับนี้ตามมุมมองวิวัฒนาการด้วย โดยเปาโลใช้ข้อความหลายตอนที่ชี้ให้เห็นว่าความรอด คือ การที่พระเจ้าปลดปล่อยมนุษยชาติจากอำนาจชั่วร้ายผ่านการเข้าส่วนในพระคริสต์ ผ่านการถูกตรึงร่วมกับพระคริสต์ตัวตนเก่าของเราได้ถูกตรึงไว้บนไม้กางเขนแล้ว และผ่านการเข้าส่วนในการเป็นขึ้นมาร่วมกับพระคริสต์เราได้รับชีวิตใหม่ในฐานะการทรงสร้างใหม่แล้ว นอกจากนี้แล้วเปาโลยังกล่าวถึงการโอนย้ายผู้เชื่อจากยุคปัจจุบันอันชั่วร้ายไปสู่สถานะการเป็นอยู่ใหม่ “ในพระคริสต์” ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อำนาจชั่วร้ายไม่สามารถเป็นภัยคุกคามได้และผู้เชื่อได้รับการครอบครองจากพระเจ้าผ่านทางพระวิญญาณบริสุทธิ์ (พระจิต) บทความนี้เสนอว่าการเข้าใจความรอดจากมุมมองวิวัฒนาการจะช่วยให้ชาวประเสริฐเป็นสิ่งที่ใกล้ตัว เข้าใจง่าย และเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบริบทความเชื่อของคนไทยมากกว่าแนวคิดเชิงนิติศาสตร์

คำสำคัญ: ความรอด
กาลาเทีย
วิวัฒนาการ
การเข้าส่วนในพระคริสต์
จดหมายของเปาโล

Abstract

Biblical scholars mainly portrayed soteriology in the Epistle to the Galatians with juridical image. However, the group of biblical scholars who read Paul's letters through apocalyptic perspective argues that he presents his soteriology in this letter with Jewish apocalyptic aspect as well. Throughout this letter, Paul also points out that salvation is the divine liberation from the evil powers and this liberation comes to humanity through our participation in Christ's death and resurrection. Through our participation in Christ's death, our old self has been co-crucified with Christ and through our participation in Christ's resurrection, we have been raised to live our new life as the new creation. Moreover, Paul also points out that there is a transfer of believers from the present evil age to the new mode of existence "in Christ" which is the space where the evil powers are no longer a threat. In this new sphere of power, the believers will be ruled by divine power through the Holy Spirit. This article proposes that this apocalyptic soteriology is more appealing to Thais in their religious context, and it would be easier for them to accept and be relatable to the Gospel rather than the juridical soteriology.

Keywords: Soteriology
Galatians
Apocalyptic Theology
Participation in Christ
Pauline Epistles

บทนำ

ความรอดถือว่าเป็นประเด็นปัญหาหลักที่เปาโลได้กล่าวถึงในจดหมายกาลาเทีย โดยทั่วไป คำว่า “ความรอด” ในจดหมายของเปาโล¹ มักจะถูกอธิบายด้วยภาพทางนิติศาสตร์เป็นหลัก ภาพความรอดที่พบในรูปแบบนี้คือ การเข้าไปยังห้องพิพากษาและยืนอยู่ต่อหน้าบัลลังก์ของพระเจ้าในวันสุดท้าย โดยผู้ที่เชื่อในพระคริสต์จะถูกประกาศและนับว่าเป็นผู้ชอบธรรมซึ่งมีผลทำให้พวกเขาได้รับการอภัยโทษบาปและรอดพ้นจากการพิพากษาลงโทษเพราะว่าพระคริสต์ได้ทรงสละชีวิตของพระองค์เพื่อเป็นเครื่องบูชาไถ่บาปแทนเราแล้ว ส่วนผู้ที่ไม่เชื่อในพระคริสต์จะถูกพิพากษาให้พินาศในบึงไฟนรกชั่วนิรันดร์

อย่างไรก็ตามบทความนี้จะนำเสนอให้เห็นว่าเปาโลได้อธิบายความรอดในจดหมายกาลาเทียบนพื้นฐานของวิวัฒนาการด้วย ความรอดในรูปแบบนี้คือการถูกปลดปล่อยจากอำนาจของสิ่งชั่วร้าย² ผ่านทางการเข้าส่วนในการตายและเป็นขึ้นมาจากตายของพระเยซูคริสต์³ ซึ่งแนวคิดนี้มีประโยชน์ในการนำเสนอข่าวประเสริฐในบริบทความเชื่อของคนไทยได้ดีกว่าแนวคิดความรอดแบบนิติศาสตร์เพราะเป็นพื้นฐานโลกทัศน์ที่คนไทยคุ้นเคยมากกว่า เพื่อที่จะเห็นภาพความรอดในรูปแบบนี้อย่างชัดเจนบทความนี้จะอภิปรายถึงหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้แก่ (1) การศึกษาศาสนาคริสต์ของเปาโลผ่านมุมมองวิวัฒนาการ (2) แนวคิดยุคปัจจุบันอันชั่วร้ายในจดหมายกาลาเทีย (3) พ้นจากยุคปัจจุบันอันชั่วร้าย “ในพระคริสต์” และ (4) ความรอดเชิงวิวัฒนาการกับบริบทความเชื่อของไทย

¹ ในพระคัมภีร์พันธสัญญาใหม่มีจดหมายที่ระบุว่าผู้เขียนคือเปาโลจำนวน 13 ฉบับ และจดหมายเหล่านี้ถูกเรียกโดยนักวิชาการว่า “จดหมายของเปาโล”

² ถึงแม้ว่าเปาโลไม่ได้พูดถึง ฟี มาร ซาดาน หรือ วิญญาณชั่วในรูปแบบที่พบในพระกิตติคุณสัมพันธหรือหนังสือวิวัฒนาการเล่มอื่นๆ แต่นักวิชาการกลุ่มที่เชื่อว่าเราควรศึกษางานเขียนของเปาโลบนพื้นฐานของวิวัฒนาการ (Apocalyptic Paul) มองว่าท่านมีมุมมองเช่นเดียวกับชาวฮิวไนต์สมัยนั้นที่เข้าใจว่ามีอำนาจฝ่ายจิตวิญญาณที่ทำงานเป็นปฏิปักษ์พระเจ้าและประชากรของพระองค์ โดยเฉพาะคำว่า “บาป และ “ความตาย” ในจดหมายของท่านนั้นไม่ใช่มีความหมายเชิงนามธรรมเพียงเท่านั้นแต่มันเป็นอำนาจฝ่ายจิตวิญญาณด้วย

³ การเข้าส่วนในพระเยซูคริสต์ (Participation in Christ) หมายถึง แนวคิดที่มองว่าการเข้าส่วนในการตายและการเป็นขึ้นมาจากความตายของพระคริสต์นำมาซึ่งความรอด แนวคิดนี้พบบ่อยครั้งในวลีที่เปาโลใช้ในจดหมายของท่าน คือ “ในพระคริสต์” “โดยพระคริสต์” “ผ่านทางพระคริสต์” และในวลีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการหลายคนมองว่าแนวคิดนี้เป็นหัวใจหลักของศาสนศาสตร์ของเปาโล ดูเพิ่มเติมใน Dunn, 1998, pp.396–408; Sanders, 1977, p.453; Schweitzer, 1998, p.220

1. การศึกษาศาสนศาสตร์ของเปาโลผ่านมุมมองวิวรรณ์ศาสตร์

วิวรรณ์ศาสตร์ (Apocalyptic Theology) เป็นคำศัพท์เฉพาะที่มีความหมายหลากหลายท่ามกลางนักวิชาการพระคัมภีร์ โดยทั่วไปแล้วคำนี้ใช้เพื่อหมายถึงแนวคิดศาสนศาสตร์ที่พบอย่างแพร่หลายในหนังสือเผยินิมิตหรือวิวรรณ์ธรรมของชาวยิวที่มีโลกทัศน์ว่าเบื้องหลังโลกฝ่ายกายภาพนี้มีอำนาจฝ่ายจิตวิญญาณทำงานอยู่และเราไม่สามารถแยกมนุษย์จากอำนาจเหล่านี้ได้เลย โดยหนังสือประเภทนี้มักจะชี้ให้เห็นว่านิมิตที่ผู้เขียนได้รับจากพระเจ้าต่างก็เปิดเผยสภาพความเป็นจริงของโลกว่ามีการต่อสู้ระหว่างอำนาจฝ่ายจิตวิญญาณและมนุษย์แต่ละคนล้วนต้องเลือกเข้าส่วนในการต่อสู้นี้โดยการเลือกอยู่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสมอ

การศึกษาศาสนศาสตร์ของเปาโลผ่านทางมุมมองวิวรรณ์ศาสตร์ (Apocalyptic Reading of Paul) เริ่มต้นมาตั้งแต่ในช่วงสมัยศตวรรษที่ 19 งานเขียนของนักวิชาการคนสำคัญที่ได้วางรากฐานการศึกษาเปาโลในรูปแบบนี้คืองานของชไวเซอร์ (Schweitzer) ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นยุคใหม่ของการศึกษาเปาโลผ่านวิวรรณ์ศาสตร์ ในหนังสือ the Mysticism of Paul the Apostle เขาได้แย้งว่าแนวคิดกรีกโรมันไม่ใช่รากฐานสำคัญสำหรับการศึกษาศาสนศาสตร์ของเปาโลแต่เป็นศาสนศาสตร์ของชาวยิวต่างหาก โดยชไวเซอร์มองว่าโลกนี้อยู่ภายใต้อำนาจของสิ่งชั่วร้าย การตายของพระคริสต์ได้ทำลายอำนาจปกครองนี้และนำการปลดปล่อยของพระเจ้ามายังมนุษยชาติ ผู้เชื่อที่เป็นอยู่ในพระคริสต์ (Being in Christ) แล้วก็ได้รับสภาวะการเป็นอยู่เหนือธรรมชาติ (a supernatural state of existence)⁴ และเขาอ้างว่าแนวคิดนี้เป็นหัวใจหลักของศาสนศาสตร์ของเปาโลไม่ใช่ “การถูกนับว่าเป็นคนชอบธรรมโดยความเชื่อ” (Schweitzer, 1998, pp.22, 225)

⁴ สภาวะการเป็นอยู่ (mode of existence) หมายถึง สภาพการดำรงอยู่ของบุคคลที่ถูกเปลี่ยนแปลงไปได้แม้ว่ากายสภาพภายนอกยังไม่เปลี่ยนแปลง เราพบแนวคิดที่มองว่าผู้เชื่อที่ได้เข้าส่วนในการตายและเป็นขึ้นมาจากพระคริสต์แล้วจะถูกโอนย้ายเข้าไปอยู่ในสภาวะการเป็นอยู่ใหม่ในจดหมายของเปาโลผ่านการใช้คำว่า “ในพระคริสต์” ซึ่งมีความหมายเชิงพื้นที่ที่ผู้เชื่อสามารถถูกโอนย้ายเข้าไปอยู่ได้

คำกล่าวของนักวิชาการอีกท่านหนึ่งที่ได้ทำให้วิวัฒนาการได้รับการอธิบายอย่างกว้างขวางมากขึ้นท่ามกลางนักวิชาการพระคัมภีร์สมัยใหม่ คือ เคสมาน (Kasemann) ที่พูดว่า “apocalyptic was the mother of all Christian theology” (Kasemann, 1969, p.102) หรือ “วิวัฒนาการคือมารดาของคริสต์ศาสนศาสตร์ทั้งปวง” โดยเขาพยายามนำเสนอว่าคริสต์ศาสนศาสตร์ในทุกแขนงล้วนแล้วมีรากฐานอยู่บนอิทธิพลของวิวัฒนาการของชาวยิวไม่ใช่ฮอสติกันนิยม (Gnosticism) ดังที่บัลท์มานได้กล่าวอ้าง (Bultmann, 1965, p.230) เคสมานเชื่อว่าความรอดในจดหมายของเปาโลนั้นเน้นไปที่การปลดปล่อยมนุษย์จากยุคเก่าที่อยู่ภายใต้อำนาจชั่วร้ายไปยังยุคใหม่ที่อยู่ภายใต้การครอบครองของพระเจ้าผ่านทางพระคริสต์ (Kasemann, 1969, p.125)

นักวิชาการคนสำคัญอีกท่านหนึ่งที่ตีความจดหมายของเปาโลจากมุมมองนี้ก็คือ เบเกอร์ (Beker) ที่พยายามนำเสนอว่าเปาโลประยุกต์ใช้แนวคิด “บาป” ของยิวโดยตีความหมายใหม่ว่ามันไม่ใช่เป็นเพียงแค่การละเมิดธรรมบัญญัติเท่านั้น แต่เป็น “อำนาจชั่วร้ายที่ครอบครองเหนือมนุษย์” สำหรับเบเกอร์ “บาป” ทำให้มนุษย์เป็นทาสของมันผ่านทาง การไม่เชื่อฟังของอาดัมแล้วเปิดประตูให้ “ความตาย” ซึ่งเป็นอำนาจชั่วร้ายอีกอันหนึ่งบุกรุกการทรงสร้างของพระเจ้าและครอบครองยุคปัจจุบันนี้ (Beker, 1980, p.233) การปลดปล่อยมนุษยชาติจากอำนาจชั่วร้ายเหล่านี้เกิดขึ้นผ่านการตายและเป็นขึ้นมาของพระคริสต์เท่านั้น (Beker, 1980, p.215)

งานเขียนที่มีอิทธิพลต่อการตีความจดหมายของเปาโลบนพื้นฐานวิวัฒนาการในปัจจุบันคือหนังสืออรรถาธิบายพระธรรมกาลาเทียของมาร์ติน (Martyn, 1997a) และ เดอ บอร์ (de Boer, 2011) มาร์ตินเชื่อว่าทุกคนในโลกนี้อยู่ภายใต้การควบคุมของอำนาจฝ่ายจิตวิญญาณที่ต่อต้านพระเจ้า (Martyn, 1997a, p.23) โลกนี้ถูกบุกรุกครั้งแรกโดยบาปและความตาย แล้วพระเจ้านำความรอดเข้ามาในโลกนี้ด้วยการบุกรุกเข้ามาของพระบุตรและพระวิญญาณบริสุทธิ์ (Martyn, 1997b, p.265) การตายของพระคริสต์จึงไม่ใช่แค่การยกโทษการละเมิดแต่เป็นการปลดปล่อยมนุษยชาติจากการเป็นทาสของบาปและความตายซึ่งเป็นอำนาจชั่วร้าย สำหรับ เดอ บอร์ นั้นเขาเชื่อว่าเปาโลได้รับอิทธิพลมาจากการเขียนวิวัฒนาการที่เข้าใจว่า “ความตาย” เป็นหนึ่งในอำนาจฝ่ายจิตวิญญาณที่พระเจ้าจะต้องเอาชนะ ดังนั้นการเป็นขึ้นมาจากความตายของพระคริสต์จึงเป็นหมายสำคัญที่บ่งชี้ว่าอำนาจครอบครองของความตายได้ถูกปราบลงแล้ว (de Boer, 1998)

จากงานวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเราพบว่านักวิชาการพันธสัญญาใหม่กลุ่มหนึ่งได้นำเสนอว่าเราควรจะศึกษาความรอดของเปาโลในจดหมายกาลาเทียบนพื้นฐานของโลกทัศน์ของผู้เขียนและผู้รับในสมัยนั้นนั่นคือมุมมองวิวรรณ์ศาสตร์ที่เชื่อว่าความรอดคือการได้รับการปลดปล่อยจากอำนาจชั่วร้าย การศึกษาพระธรรมกาลาเทียบนพื้นฐานแนวคิดวิวรรณ์ศาสตร์นี้จะช่วยให้เรามองเห็นมุมมองความรอดของเปาโลที่แตกต่างออกไป

2. แนวคิดยุคปัจจุบันอันชั่วร้ายในจดหมายกาลาเทีย

เปาโลเริ่มต้นจดหมายถึงชาวกาลาเทียโดยชี้ให้เห็นว่าการตายของพระเยซูคริสต์นั้นนำมาซึ่งความรอดเชิงวิวรรณ์ศาสตร์ คือ การปลดปล่อยมนุษย์จาก “ยุคปัจจุบันอันชั่วร้าย” (กท. 1:4)⁵ วลีนี้ปรากฏเพียงแค่ครั้งเดียวในจดหมายของเปาโลและในบรรดางานเขียนทั้งหมดในพันธสัญญาใหม่ (Sasse, 1964, p. 205) นักวิชาการพระคัมภีร์หลายคนและผู้เขียนอรรถาธิบายหลายเล่มเห็นพ้องต้องกันว่าแนวคิดนี้เป็นอิทธิพลของวิวรรณ์ศาสตร์ (Betz, 1979, p. 42; Collins, 2014, p.337) เนื่องจากในหนังสือวิวรรณ์ธรรมของชาวยิวล้วนมีแนวคิดว่ายุคที่พวกเขาอาศัยอยู่นั้นมีอำนาจอันชั่วร้ายครอบครองอยู่และมีมนุษย์ที่ชั่วร้ายเป็นตัวแทนของอำนาจเหล่านี้ปกครองอยู่

ถึงแม้ว่าเปาโลไม่ได้ระบุอย่างชัดเจนว่าเขาได้รับอิทธิพลจากวิวรรณ์ศาสตร์แต่เขาอ้างว่าข่าวประเสริฐที่เขาประกาศนั้นเป็นการเปิดเผยพิเศษที่มาจากพระเจ้าผ่านทางพระเยซูคริสต์ ซึ่งเขาใช้คำภาษากรีก ἀποκάλυψις (อะพอคคาลิฟซิส) ซึ่งเป็นรากศัพท์ของคำที่ใช้เรียกชื่อหนังสือกลุ่ม “วิวรรณ์ธรรม” (Apocalypses) และ “วิวรรณ์ศาสตร์”(Apocalyptic Theology) เพื่อกล่าวถึงการเปิดเผยสำแดงนี้ โดยปกติแล้วผู้เขียนหนังสือวิวรรณ์ธรรมมักจะได้รับ การเปิดเผยสำแดงพิเศษผ่านทางทูตสวรรค์หรือผ่านวิธีการเหนือธรรมชาติ เปาโลเองก็ยืนยันว่า “ข่าวประเสริฐของพระคริสต์” (กท. 1:7) ที่เขาประกาศนี้ได้รับการเปิดเผยสำแดงแบบนั้นเช่นกัน เพราะเขาได้รับข่าวประเสริฐนี้ผ่านการเปิดเผยพิเศษโดยตรง (กท. 1:12; 2:2) จากองค์พระเยซูคริสต์ที่ทรงสำแดงแก่เขาเป็นการส่วนตัว (ดูเพิ่มเติมใน กจ. 9:3-6) ไม่ใช่จากการสอนสืบต่อกันมาและผู้นำคริสตจักรในกรุงเยรูซาเล็มเองก็ยอมรับและสนับสนุนประกาศข่าวประเสริฐนี้ด้วย (กท. 1:9)

⁵ ข้อความจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ในบทความนี้มาจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ฉบับมาตรฐานของสมาคมพระคริสตธรรมไทยทั้งหมด

ในกาลาเทียบทที่ 4 เปาโลได้กล่าวถึงอำนาจชั่วร้ายที่ครอบครองมนุษย์อยู่ เปาโลใช้คำว่า “พวกเรา” ซึ่งรวมทั้งชาวยิวและชาวต่างชาติล้วนเคยเป็นทาสอยู่ภายใต้บังคับของ “ภูตผีที่ครอบงำของจักรวาลทั้งสิ้น” (กท. 4:3) คำแปลของพระคัมภีร์ภาษาไทยฉบับมาตรฐานนี้มาจากวลีภาษากรีก τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου (ทา สตอยคิอา ทู คอสมู) ซึ่งมีความหมายคลุมเครืออย่างมากในจดหมายของเปาโล คำศัพท์ภาษากรีก τὰ στοιχεῖα (ทา สตอยคิอา) ปรากฏในพันธสัญญาใหม่จำนวน 7 ครั้ง ในจดหมายของเปโตรคำนี้หมายถึงโลกธาตุทั้งสี่ (ดิน น้ำ ลม ไฟ) ซึ่งใช้กันอย่างแพร่หลายในสมัยพันธสัญญาใหม่ (2 ปต. 3:10, 12) ส่วนในฮีบรูนั้นหมายถึงหลักคำสอนพื้นฐานทั่วไปของโลกนี้ซึ่งใช้อย่างแพร่หลายในสมัยนั้นเช่นเดียวกัน (ฮบ. 5:12) แต่ในจดหมายของเปาโลคำภาษากรีกนี้ถูกใช้ด้วยแนวคิดศาสนศาสตร์ที่สลับซับซ้อน เปาโลใช้คำ τὰ στοιχεῖα (ทา สตอยคิอา) ร่วมกับ คำว่า τοῦ κόσμου (ทู คอสมู) ในพระคัมภีร์สามตอน (กท. 4:3; คส. 2:8, 20) และ คำว่า τὰ στοιχεῖα (ทา สตอยคิอา) ตามลำพังหนึ่งครั้ง (กท. 4:9) โดยในกาลาเทีย τὰ στοιχεῖα (ทา สตอยคิอา) มีลักษณะที่สอดคล้องกับอำนาจชั่วร้าย คือ จงจำผู้คนให้เป็นทาส (กท. 4:3, 7, 8, 9) เกี่ยวข้องกับธรรมเนียมปฏิบัติ (กท. 4:4) และเกี่ยวข้องกับพระของชาวต่างชาติ (กท. 4:8-10)

นักวิชาการได้มีการอภิปรายและโต้แย้งถึงความหมายของคำนี้ในจดหมายเปาโลอย่างกว้างขวาง (Dunn, 1993, p.212) ปัญหานี้เห็นได้จากพระคัมภีร์ฉบับภาษาอังกฤษที่แปลอย่างไม่เป็นเอกฉันท์ อย่างไรก็ตามเราควรตีความหมายของคำวลีภาษากรีกนี้บนพื้นฐานแนวคิดวิวัฒนาการที่เปาโลและโลกสมัยโบราณเข้าใจว่าโลกมิติกายภาพที่มองเห็นด้วยตานั้นไม่สามารถแยกออกจากมิติฝ่ายจิตวิญญาณที่เราไม่สามารถเห็นด้วยตาฝ่ายร่างกายได้ ซึ่งหมายความว่าทั้งโลกธาตุพื้นฐานของโลก หลักคำสอนพื้นฐานของโลก และพระของชาวต่างชาติล้วนแต่มีอำนาจฝ่ายจิตวิญญาณที่อยู่เบื้องหลังทั้งสิ้น

เปาโลอธิบายแนวคิดนี้โดยการนำเสนอว่าแม้แต่บรรดาชาวยิวผู้ที่ภายใต้ธรรมบัญญัติก็ยังอยู่ภายใต้การครอบครองของอำนาจนี้ได้ด้วยเช่นกัน (กท. 4:3-5) ดังนั้นพระเยซูจึงทรงมาบังเกิดภายใต้ธรรมบัญญัติเพื่อไถ่ทุกคนที่อยู่ภายใต้ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου (ทา สตอยคิอา ทู คอสมู) เปาโลเองก็ชี้ให้ชาวต่างชาติเห็นอย่างชัดเจนว่าพวกเขาเองก็เป็นทาสของสิ่งเหล่านี้มาก่อน ในกาลาเทีย 4:8-9 เปาโลกล่าวถึง τὰ στοιχεῖα (ทา สตอยคิอา) ว่าโดยธรรมชาตินั้นไม่มีเทวสภาพเลย เปาโลกำลังกล่าวถึงอำนาจฝ่ายจิตวิญญาณที่เป็นอำนาจเบื้องหลังของพระ

ต่างชาติที่ถูกยกย่องให้มีเทวสภาพโดยมนุษย์ แนวคิดนี้สามารถพบได้ทั่วไปในจดหมายของท่าน (1 คร 8:5; 10:20, 12:2; 2 คร 4:4, ดู อฟ 3:10-11; 6:12) ในพระคัมภีร์พันธสัญญาเดิม (ฉธบ 32:16-17) และงานเขียนของนักปรัชญาชาวกรีกในสมัยเปาโล (Philo ดู Vit. Con. 3-4) ชาวกรีกในสมัยนั้นไม่ได้แยกโลกมิติฝ่ายกายภาพกับอำนาจฝ่ายจิตวิญญาณออกจากกันเลย ดังนั้น τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου (ทา สตอยคีอา ทู คอสมุ) จึงไม่ใช่เพียงแค่สิ่งต่างๆ ในมิติทางกายภาพแต่มีอำนาจฝ่ายจิตวิญญาณที่อยู่เบื้องหลังและทำให้มนุษย์เป็นทาสของมันผ่านทางคำสอนพื้นฐานของโลกนี้ และรวมทั้งธรรมเนียมปฏิบัติของชาวกรีกด้วย ดังนั้นพื้นที่ที่ทั้งชาวกรีกและชาวต่างชาติอาศัยอยู่ในปัจจุบันนี้ล้วนถูกปกครองโดย τὰ στοιχεῖα (ทา สตอยคีอา ใน กท. 4:2, 8, 10) ทั้งสิ้น การมาของพระเยซูคริสต์ได้ปลดปล่อยคนเหล่านี้จากการเป็นทาสของอำนาจนี้และได้รับฐานะใหม่ในการเป็นบุตรของพระเจ้า (Betz, 1979, p.208) นี่เป็นเหตุผลที่เปาโลได้โต้แย้งว่าชาวประเสริฐเดียวสำหรับชาวกรีกและชาวต่างชาติคือการปลดปล่อยที่เกิดขึ้นผ่านทางพระเยซูคริสต์เท่านั้น

จากการศึกษาพระคัมภีร์ตอนต่างๆ ที่ผ่านมานั้น เราเห็นได้อย่างชัดเจนว่าเปาโลมีโลกทัศน์ที่เข้าใจว่ายุคปัจจุบันถูกครอบครองด้วยอำนาจฝ่ายจิตวิญญาณอยู่และมนุษยชาติถูกครอบครองโดยอำนาจชั่วร้าย นี่จึงเป็นเหตุผลว่าทำไมเปาโลจึงเรียกยุคที่เราอาศัยอยู่นี้ว่า “ยุคปัจจุบันอันชั่วร้าย” เปาโลไม่ได้คิดประดิษฐ์แนวคิดนี้ขึ้นด้วยตัวของเขาเองแต่เป็นโลกทัศน์ที่มีอยู่แล้วโดยทั่วไปในยุคสมัยนั้น

3. พ้นจากยุคปัจจุบันอันชั่วร้าย “ในพระคริสต์”

เปาโลใช้ข้อความที่หลากหลายเพื่อสะท้อนให้เห็นความรอดเชิงวิวัฒนาการในจดหมายกาลาเทียหลายๆ ตอน เริ่มต้นจากหัวจดหมายที่ประกาศว่าการตายของพระคริสต์นำมาซึ่งการปลดปล่อยมนุษยชาติจากการครอบครองของอำนาจชั่วร้าย (กท. 1:4; ดูเพิ่มเติมใน 1 คร. 15:24-28; รม. 8:38-39) เปาโลเลือกใช้คำกริยาภาษากรีก ἐξαιρέω (เอกไซรีโอ) เพื่อกล่าวถึงความรอดนี้ คำนี้ปรากฏแค่เพียงครั้งในจดหมายของเปาโล และปรากฏแค่เจ็ดครั้งในพันธสัญญาใหม่ (ใน มธ. 5:29; 18:9; กจ. 7:10, 34; 12:11; 23:27; 26:17) แต่ปรากฏบ่อยครั้งในพระคัมภีร์พันธสัญญาเดิมภาษากรีก (LXX) ซึ่งมีความหมายตรงตัวว่า “ยกออกจาก” หรือเป็นนัยว่าเป็น “การโอนย้ายสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากพื้นที่นั้นๆ” หรือ “การปลดปล่อยบางคนออกจาก

ที่ถูกกักบริเวณไว้” (Danker & Bauer, 2000, p. 344) เปาโลเลือกใช้คำนี้ในข้อนี้โดยเฉพาะเจาะจงเพื่อแสดงให้เห็นว่าการโอนย้ายผู้เชื่อไปยังสภาวะการเป็นอยู่ใหม่เกิดขึ้นแล้วผ่านการตายของพระคริสต์

แนวคิดที่มองว่ามีการ “ยกผู้เชื่อ” ให้พ้นจากยุคปัจจุบันอันชั่วร้ายและนำมาซึ่งสภาวะการเป็นอยู่ใหม่พบได้ใน กท 2:19-20 ด้วย ในตอนนี้เปาโลได้ชี้ให้เห็นว่าการถูกตรึงร่วมกับพระคริสต์ทำให้เราตายต่อธรรมชาติ เปาโลใช้คำกริยาภาษากรีก *παράδομι* (พาราโดมิ) ซึ่งเป็นคำเดียวที่ใช้ในกาลาเทีย 1:4 เพื่อเล็งให้เห็นถึงการเสียสละชีวิตของพระคริสต์ เปาโลกล่าวอย่างชัดเจนว่าการเข้าส่วนในพระคริสต์นำมาซึ่งการได้รับสภาวะการเป็นอยู่หรือตัวตนใหม่ของเขา ตัวตนเดิมหรือ *ἐγώ* (อีโก) นั้นถูกตรึงร่วมกับพระคริสต์ไปแล้ว เมื่อตัวตนเก่าได้ตายลงจึงต้องมีตัวตนใหม่เข้ามาครอบครองพื้นที่ที่ว่างเปล่าไป ถึงแม้ว่าเปาโลไม่ได้กล่าวถึงการเป็นขึ้นมาร่วมกับพระคริสต์ในพระคัมภีร์ตอนนี้อย่างชัดเจน การใช้คำกริยา *ζάω* (ซะโอ ซึ่งแปลว่า มีชีวิตอยู่) จำนวนห้าครั้งในพระคัมภีร์สองข้อนี้ก็เน้นให้เห็นว่าผู้ที่ถูกตรึงร่วมกับพระคริสต์ก็ถูกทำให้เป็นขึ้นมามีชีวิตใหม่ในสภาวะการเป็นอยู่ใหม่ (Oakes, 2015, p.94) ซึ่งในสภาวะนี้เปาโลไม่ใช้ตัวเองอีกต่อไป แต่พระคริสต์ต่างหากที่มีชีวิตอยู่ในท่าน

เปาโลได้กล่าวถึงแนวคิดที่คล้ายคลึงกันในกาลาเทีย 3:26–29 ผ่านภาพการรับบัพติศมา เขาตีความหมายศาสนพิธีนี้ใหม่บนพื้นฐานการเข้าส่วนในพระคริสต์ โดยเปาโลตีความว่าการรับบัพติศมา คือ การ “เข้าไปอยู่ใน” พระคริสต์ด้วย ในภาษากรีกเปาโลใช้คำบุพบท *εἰς Χριστὸν* (เอิส คริสตอน) ซึ่งมีความหมายตรงตัวว่า “เข้าไปในพระคริสต์” ซึ่งทำให้เข้าใจว่าการรับบัพติศมาของผู้เชื่อเป็นการเข้าส่วนในการตายกับพระคริสต์ซึ่งมีผลนำมาซึ่งการโอนย้ายพวกเขาให้ “เข้าไปมีชีวิต” อยู่ “ในพระคริสต์” (Snodgrass, 2021, pp. 101–102; Hartman, 1997, pp.37–50; Moo, 2013, p.171) เมื่อถูกจุ่มลงไปใต้น้ำตัวตนเดิมก็ตายร่วมกับพระคริสต์ และเมื่อขึ้นมาจากน้ำก็เป็นขึ้นมาร่วมกับพระคริสต์เพื่อรับชีวิตใหม่ (Betz, 1979a, p.185) ตัวตนเดิมของยุคปัจจุบันนี้ไม่ว่าจะเป็น ยิว กรีก ทาส ไท ชาย หรือ หญิง (กท. 3:28) ไม่มีความหมายอีกต่อไปสำหรับผู้ที่มีสภาวะการเป็นอยู่ใหม่แล้ว (de Boer, 2011, p.245) เพราะมันถูกจำกัดไว้เพียงยุคนี้เท่านั้น

ในตอนท้ายของจดหมายเปาโลโต้แย้งว่าผู้ที่อยู่ในพระคริสต์แล้วไม่ได้อยู่ภายใต้อำนาจครอบครองของยุคปัจจุบันนี้อีกต่อไปเพราะพวกเขาได้รับการเปลี่ยนแปลงให้เป็น “การทรงสร้างใหม่” (กท 6:15) ซึ่งเป็นอีกคำหนึ่งที่เปาโลใช้เพื่อกล่าวถึงสภาวะการเป็นอยู่ใหม่ ตัวตนเก่าๆ ในโลกนี้ไม่มีความหมายอีกต่อไปเพราะมันถูกตรึงแล้ว อำนาจครอบครองของโลกปัจจุบันนี้จึงไม่มีอำนาจเหนือพวกเราอีกต่อไป เพราะเราอยู่ “ในพระคริสต์” ซึ่งเป็นสภาวะการเป็นอยู่ใหม่ที่ตรงข้ามกับยุคปัจจุบันอันชั่วร้าย (กท. 1:4)

สำหรับเปาโลแล้วการเข้าส่วนในพระเยซูคริสต์ได้สร้างนิยามความสัมพันธ์ใหม่ระหว่างมนุษย์กับโลกนี้และระหว่างมนุษย์กับอำนาจฝ่ายจิตวิญญาณ (Betz, 1979, p.319) การถูกตรึงร่วมกับพระคริสต์เปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างผู้เชื่อกับโลกที่เขาอาศัยอยู่นี้ จากอยู่ภายใต้อำนาจของ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου (ธา สตอยคีอา ทู คอสมู) ในฐานะทาสพวกเขาได้รับการเปลี่ยนแปลงสถานะเป็น “ลูกของพระเจ้า” และได้รับการปลดปล่อยจากอำนาจของโลกยุคปัจจุบันนี้แล้ว สำหรับเปาโลนี่คือทางเดียวที่มนุษย์จะได้รับการช่วยกู้จากยุคปัจจุบันอันชั่วร้ายและนี่คือ “ข่าวประเสริฐเดียวของพระคริสต์” ซึ่งธรรมเนียมปฏิบัติไม่ได้มีบทบาทอีกต่อไป

ถึงแม้ว่าเปาโลพยายามโต้แย้งว่าธรรมเนียมปฏิบัติไม่ได้นำมาซึ่งความรอดแต่เขาไม่เคยมองธรรมเนียมปฏิบัติในแง่ลบเลย (กท. 2:16; 3:11) ตรงกันข้ามเปาโลเข้าใจว่าในขณะที่เราอาศัยอยู่ในยุคปัจจุบันอันชั่วร้ายนี้พระเจ้าทรงประทานธรรมเนียมปฏิบัติเพื่อช่วยปกป้องผู้ที่อยู่ใต้อำนาจของบาปและความตาย มันเป็นเพียงแค่เครื่องมือหนึ่งในแผนการแห่งความรอดสำหรับมนุษยชาติ (Betz, 1979, p. 178) การมาของพระคริสต์ต่างหากที่นำการปลดปล่อยจากอำนาจของบาปและโอนย้ายเราไปยังสภาวะการเป็นอยู่ใหม่ได้ ดังนั้นคำสอนที่ว่าธรรมเนียมปฏิบัติมีส่วนในความรอดจึงไม่ใช่ข่าวประเสริฐที่เปาโลได้รับการเปิดเผยสำแดงมาจากพระเยซูคริสต์

เปาโลเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของธรรมเนียมปฏิบัติกับบทบาทหน้าที่ของ παιδαγωγός (ไพตาโกกอส) ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมผู้เยาว์ในฐานะผู้ปกครองในสมัยโบราณ (Longenecker, 1982) แต่เมื่อผู้เยาว์บรรลุนิติภาวะแล้วเขาก็ไม่จำเป็นต้องอยู่ภายใต้อำนาจปกครองนี้อีกต่อไป เช่นเดียวกันเมื่อผู้เชื่อถูกปลดปล่อยให้หลุดพ้นจากยุคปัจจุบันอันชั่วร้ายแล้วธรรมเนียมปฏิบัติจึงไม่มีความสำคัญอีกต่อไป (กท. 3:25) เพราะมันมีบทบาทหน้าที่เพื่อปกป้องมนุษย์จากอำนาจชั่วร้ายเพียงชั่วคราว (กท. 3:24-26; ดู รม. 7:12 เพิ่มเติม) การเข้าส่วนในการตายของพระคริสต์ที่อยู่ภายใต้ธรรมเนียมปฏิบัติ (กท. 4:4) ทำให้เราได้รับเสรีภาพจากอำนาจชั่วร้ายแล้ว (กท. 5:1) เพราะเราได้

เป็นขึ้นมาร่วมกับพระคริสต์และมีชีวิตใหม่ที่ปลอดจากอำนาจควบคุมของธรรมเนียมปฏิบัติ ดังนั้นเราไม่ควรที่จะละทิ้งเสรีภาพนี้และกลับไปเป็นทาสของสิ่งใดๆ อีก หากจะกลับไปอยู่ภายใต้ธรรมเนียมปฏิบัติอีกก็ไม่ต่างอะไรนักกับการกลับไปเป็นทาสอยู่ภายใต้ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου (ทา สตอยคิอา ทู คอสมู) นี่เป็นเหตุผลหลักที่เปาโลโต้แย้งกับฝ่ายต่อต้านเขาที่เชื่อว่าธรรมเนียมปฏิบัติจำเป็นต่อความรอด

4. ความรอดเชิงวิวัฒนาการกับบริบทความเชื่อไทย

การนำเสนอความรอดเชิงวิวัฒนาการซึ่งหมายความว่าคือ การปลดปล่อยของพระเจ้าจากอำนาจชั่วร้ายที่ครอบครองยุคปัจจุบันนี้อยู่สอดคล้องกับพื้นฐานความเชื่อในบริบทไทยมากกว่า การนำเสนอความรอดเชิงนิติศาสตร์ โดยปกติแล้วคนไทยมักจะมีประสบการณ์กับอำนาจฝ่ายวิญญาณไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง การเปลี่ยนมุมมองความรอดคือการที่พระเจ้าปรารถนาจะนำมนุษยชาติให้หลุดพ้นจากอำนาจชั่วร้ายและประทานเสรีภาพจากอำนาจเหล่านี้ผ่านทางพระเยซูคริสต์จะช่วยให้ชาวประเสริฐมีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับชีวิตของคนไทยได้มากกว่าการนำเสนอว่าความรอดคือการรอดพ้นจากการพิพากษาของพระเจ้าเพราะภาพความรอดเชิงนิติศาสตร์นี้ไม่ค่อยมีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับบริบทและประสบการณ์ส่วนตัวของผู้คนในบริบทไทยมากนัก ดังนั้นเราควรจะนำเสนอมุมมองความรอดในเชิงวิวัฒนาการเพื่อสื่อสารข่าวประเสริฐของพระเยซูคริสต์มากขึ้น การนำเสนอความรอดในมุมมองนี้จะช่วยคนไทยเข้าถึงข่าวประเสริฐได้มากขึ้นและยอมรับได้ง่ายกว่า เพราะคนในสังคมไทยต้องการพระเจ้าผู้ช่วยให้รอดที่จะมาปลดปล่อยพวกเขาจากพลังอำนาจเหนือธรรมชาติที่ไม่สามารถต่อสู้ด้วยกำลังของตัวเองได้และความรอดเชิงวิวัฒนาการนี้จะช่วยให้ชาวประเสริฐเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับชีวิตของเขาได้มากขึ้น

นอกจากนี้แล้วการเข้าใจความรอดผ่านมุมมองวิวัฒนาการยังเป็นการตีความพระคัมภีร์บนพื้นฐานโลกทัศน์ของผู้เขียนและผู้อ่านในศตวรรษที่ 1 ด้วย เราพบว่าทั้งในพระกิตติคุณ กิจการของอัครทูต และงานเขียนอื่นๆ ในพันธสัญญาใหม่นี้ก็นำเสนอความรอดด้วยภาพวิวัฒนาการด้วย พันธสัญญาใหม่นี้เน้นการเข้าไปในอาณาจักรของพระเจ้ามากกว่าการไม่ถูกพิพากษาให้พินาศในวันสุดท้าย แต่อย่างไรก็ตามเราปฏิเสธไม่ได้ว่าความรอดเชิงนิติศาสตร์ก็ถูกนำเสนอในจดหมายของเปาโลและพันธสัญญาใหม่ด้วยเช่นกัน ดังนั้นเราควรเข้าใจภาพความรอดทั้งสองส่วนอย่างมีสมดุลด้วย เพราะหากเรามองภาพความรอดของเปาโลทั้งสองส่วนได้อย่างรอบด้านก็จะช่วยให้เราเข้าใจความรอดในจดหมายของเปาโลและพันธสัญญาใหม่ได้ดียิ่งขึ้น

สรุป

จากการศึกษาพระธรรมกาลาเทียเราพบว่าเปาโลนำเสนอความรอดในจดหมายฉบับนี้ด้วยภาพทางวิวรรณ์ศาสตร์ด้วยเช่นกัน ความรอดในมุมมองนี้ถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญในจดหมายฉบับนี้ เพราะจดหมายเริ่มต้นโดยการนำเสนอแนวความคิดว่ายุคปัจจุบันที่เราอาศัยอยู่นี้ถูกครอบครองโดยอำนาจชั่วร้ายและพระเยซูคริสต์สละชีวิตของพระองค์เพื่อนำความรอด คือ “การถูกปลดปล่อยจากอำนาจชั่วร้าย” มายังผู้ที่เชื่อในพระองค์ การปลดปล่อยจากสิ่งชั่วร้ายนี้ผู้เชื่อได้รับผ่านการเข้าส่วนในการตายและการเป็นขึ้นมาของพระเยซูคริสต์ และผู้ที่อยู่ “ในพระคริสต์” ก็จะได้รับการโอนย้ายเข้ามาอยู่ในสภาวะการเป็นอยู่ใหม่ซึ่งถูกครอบครองด้วยอำนาจของพระเจ้าผ่านทางพระวิญญาณบริสุทธิ์ (พระจิต) ซึ่งมีผลให้ผู้เชื่อไม่อยู่ภายใต้อำนาจครอบครองของบาปและความตายอีกต่อไปถึงแม้ว่าเขายังคงอาศัยอยู่ในยุคปัจจุบันอันชั่วร้ายนี้ การอ่านจดหมายกาลาเทียบนพื้นฐานวิวรรณ์ศาสตร์จะช่วยให้เข้าใจภาพความรอดของเปาโลได้รอบด้านและชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้แล้วภาพความรอดในมุมมองวิวรรณ์ศาสตร์นี้ยังเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบริบทความเชื่อของคนไทยมากกว่าแนวคิดความรอดแบบนิติศาสตร์เพราะคนไทยมีโลกทัศน์ที่คุ้นเคยกับอำนาจฝ่ายจิตวิญญาณเป็นอย่างดีและการตีความในรูปแบบนี้ยังอยู่บนพื้นฐานโลกทัศน์ของผู้เขียนและผู้อ่านในศตวรรษที่ 1 อีกด้วย

รายการอ้างอิง

- Beker, J. Christiaan. (1980). *Paul the Apostle: The Triumph of God in Life and Thought*. Fortress Press.
- Betz, H. Dieter. (1979). *Galatians: A Commentary on Paul's Letter to the Churches in Galatia*. Fortress Press.
- Bultmann, Rudolf. (1965). *Theology of the New Testament*. Translated by Kendrick Grobel. SCM.
- Collins, Adela Yarbro. (2014). *Apocalypticism and Christian Origins*. In John. J. Collins (Ed.), *The Oxford Handbook of Apocalyptic Literature*. (pp.327–339). Oxford University Press.

- De Boer, Martinus. C. (2011). **Galatians: A Commentary**. Westminster John Knox Press.
- Dunn, James. D. G. (1993). **The Epistle to the Galatians**. Hendrickson Publishers.
- Dunn, James. D. G. (1998). **The Theology of Paul the Apostle**. Eerdmans.
- Kasemann, Ernst. (1969). **The Beginnings of Christian Theology**. Translated by W. J. Montague, *New Testament Questions of Today* (pp.82–87). Fortress Press.
- Longenecker, Richard. N. (1982). **The Pedagogical Nature of the Law in Galatians 3:19-4:7**. *Journal of the Evangelical Theological Society*, 25(1), 53–61.
- Martyn, J. Louis. (1997a). **Galatians: A New Translation with Introduction and Commentary (Vol. 33A)**. Doubleday.
- Martyn, J. Louis. (1997b). **Theological Issues in the Letters of Paul**. Abingdon Press.
- Oakes, Peter. (2015). **Galatians**. Baker Academic.
- Sanders, Ed. P. (1977). **Paul and Palestinian Judaism: A Comparison of Patterns of Religion**. Fortress.
- Sasse, Hermann. (1964). **Αἰών, αἰώνιος**. In Gerhard Kittel, Geoffrey William Bromiley, Gerhard Friedrich, and Gerhard Delling (Eds.), **Theological Dictionary of the New Testament (Vol. 1, pp.197–208)**. Eerdmans.
- Schweitzer, Albert. (1998). **The Mysticism of Paul the Apostle**. Translated by William Montgomery. Johns Hopkins University Press.